

LAATSTE SCHILDERIJ MET BLOEIENDE AMANDELBOOM VAN VINCENT VAN GOGH

‘Amandelbloesem’ was een geboortegeschenk

Het bekende schilderij ‘Amandelbloesem’ van Vincent van Gogh had een grote betekenis voor zijn nabestaanden. Het is altijd in de familie gebleven, waardoor het nu een van de topstukken van het Van Goghmuseum is.

Moeilijke tijd

Eind 1889 en begin 1890 had Vincent van Gogh het moeilijk. In mei

1889 had hij zich vrijwillig laten opnemen in het psychiatrisch ziekenhuis Saint-Paul-de-Mausole in Saint-Rémy-de-Provence, waar hij een klein atelier had gekregen, zodat hij tussen de zenuwcrises door kon schilderen. Hij had al tien weken geen penseel aangeraakt, toen hij van zijn broer Theo het bericht ontving, dat Theo's vrouw Jo van Gogh-Bongers op 31 januari 1890 was bevallen van een gezond

Jo Bongers met Vincent Willem 1890. Foto: Raoul Saisset.

Amandelbloesem. Olieverf op doek, 73.3 cm x 92.4 cm. Van Gogh Museum, Amsterdam. Foto: Vincent van Gogh Stichting.

jongentje: ‘Zoals we je hebben gezegd, vernoemen we hem naar jou. En ik spreek de wens uit dat hij even vasthoudend en moedig wordt als jij.’

Vincent was er heel blij mee en het deed hem naar eigen zeggen erg veel goed, maar hij was niet onverdeeld gelukkig met de vernoeming. In een brief aan zijn moeder schreef hij op 19 februari: ‘Veel liever had ik gehad dat hij zijn jongen naar Pa had genoemd, aan wie ik dezer dagen zoo dikwijls dacht, dan naar mij, maar enfin nu het eenmaal zo is, heb ik dadelijk begonnen een schilderij voor hem te maken om in hun slaapkamer te hangen. Grote takken witte amandelbloesem tegen een blauwe lucht.’

Voortgang

Hij ging ermee aan het werk, voor het eerst weer buiten in de natuur, maar werd opnieuw ziek. Toen het weer wat beter ging schreef hij aan Theo: ‘Mijn hoofd heeft het namelijk zo te verduren gehad – weliswaar zonder pijn maar totaal versuft. Het werk ging goed; het laatste doek met de bloeiende takken, dat zul je zien, was misschien het beste en wat ik met het meeste geduld heb gemaakt, geschilderd met kalmte en met een grotere trefzekerheid in de penseelvoering. En de volgende dag verdomd beroerd. Moeilijk te begrijpen, die dingen, maar zo is het nu eenmaal.’

Nieuw begin

Het schilderij was een nieuw begin voor Vincent. Het symboliseert ook – heel toepasselijk bij een geboorte – een nieuw begin: ontwakken en hoop. Het laat duidelijke

lijken zien wat Vincent geleerd heeft van de door hem bewonderde Japanse prentkunst: we zien niet de hele bloeiende boom, maar slechts een deel ervan van onderaf en van heel dichtbij tegen een helder blauwe lucht.

In april stuurde hij het schilderij naar Theo en Jo in Parijs, als cadeau voor zijn kleine naamgenoot. Hij had het eigenlijk al eind februari voltooid, maar kreeg daarna opnieuw een diepe depressie. Toen hij daarvan pas in mei opknaptte, was het seizoen van de bloeiende bomen tot zijn grote spijt voorbij.

Mooie plek

Theo en Jo gaven het schilderij een mooie plek boven de piano in de woonkamer. Toen Vincent op 29 juni 1890 overleed, kreeg Theo een ernstige depressie. Ondanks de goede zorgen van psychiater Frederik van Eeden, eerst in een

gesticht in Auteuil en later in het Geneeskundig Gesticht voor Krankzinnigen in Utrecht, overleed Theo op 25 januari 1891. Jo Bongers verhuisde naar Bussum, waar ze ‘Amandelbloesem’ in de slaapkamer van haarzelf en Vincent-Willem hing.

“Zoals we je hebben gezegd, vernoemen we hem naar jou”

In 1957 verkocht Vincent-Willem alle brieven en alle schilderijen die nog in de familie waren, waaronder ‘Amandelbloesem’, aan de Staat. In het Van Gogh Museum kreeg de verzameling een definitief onderkomen.

Eric Bor

Bron: Van Gogh Museum

Ziekenhuis Saint-Paul-de-Mausole.

UIT DE FOTOCOLLECTIE VAN HET STREEKARCHIEF

www.gooienvchthistorisch.nl 035 207 09 99 Cattenhagestraat 8, Naarden

Het Gemeenlandshuis 1912

In 1912 kwam er een voorstel tot het stichten van een eigen monumentaal gebouw voor de Erfgooiers. Vergaderingen vonden daarvoor altijd plaats in de Grote Kerk van Naarden of in het stadhuis. De gemeente Naarden wilde dat het Gemeenlandshuis van de Bussumse architect K.P.C. de Bazel binnen haar gemeente gebouwd zou worden. Men was zelfs bereid daartoe een perceel van 6000 vierkante meter aan te kopen en aan Stad & Lande aan te bieden. Het bestuur van de vereniging was echter van mening dat Hilversum als economisch middelpunt van het Gooi in aanmerking kwam als vestigingsplaats. Naarden reageerde geschokt en heeft zelfs nog via een verzoekschrift aan de Koningin, tevergeefs, geprobeerd het bestuur op andere gedachten te brengen. In 1968 moest het monumentale pand van De Bazel wijken voor de uitbreiding van de NOS-studio. Enkele kenmerkende elementen zijn bewaard gebleven, in de tuin van het Burgerweeshuis zijn de gevelstenen ingemetseld en op de schoorsteen staat de windwijzer van het voormalige Gemeenlandshuis.